

Wydział Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki

SYLABUS PRZEDMIOTU DO PLANU STUDIÓW

OBOWIĄZUJĄCEGO OD ROKU AKADEMICKIEGO 2026/2027

NAZWA PRZEDMIOTU	Dyrygentura
KIERUNEK <i>właściwe podkreślić</i>	• <u>dyrygentura</u> • kompozycja i teoria muzyki • muzyka i media
SPECJALNOŚĆ <i>właściwe podkreślić</i>	• <u>dyrygentura symfoniczno-operowa</u> (obowiązkowo) • kompozycja • kompozycja muzyki do filmu, gier i mediów • teoria muzyki • muzyka w komunikacji medialnej
POZIOM STUDIÓW <i>właściwe podkreślić</i>	• <u>licencjackie</u> • magisterskie
OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT: prof. dr hab. Marcin Natęcz-Niesiołowski prof. dr hab. Przemysław Stanisławski dr hab. Sylwia Janiak-Kobylińska dr hab. Szymon Morus	
ZAŁOŻENIA, CELE ORAZ CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU: Dyrygentura jest dyscypliną wykonawczą (odtwórczą), gdyż jej adepci podczas praktyki zawodowej, przy wszystkich ograniczeniach wynikających z określonych uwarunkowań technicznych, fizycznych i psychicznych - posiadają decydujący wpływ na kształt wykonawczy dzieła orkiestrowego, dysponują środkami oddziałującymi na sam tok procesu interpretacyjnego. Zakres studiów obejmuje wiedzę i umiejętności dyrygenckie, niezbędne do prowadzenia zespołów orkiestrowych, przeznaczonych przede wszystkim do wykonawstwa tzw. muzyki poważnej. Głównym celem, osiągalnym w najbardziej sprawdzalnym wymiarze, jest nauczanie studenta techniki dyrygenckiej w stopniu zezwalającym na pełną swobodę wypowiedzi artystycznej w pracy z zespołami orkiestrowymi. W trakcie procesu kształcenia student powinien opanować wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne w dziedzinie klasycznej techniki dyrygenckiej, dzięki czemu absolwent nabywa zdolność do samodzielnego pokonywania problemów technicznych i artystycznych, a co za tym idzie – opracowywania, przygotowywania i wykonywania utworów orkiestrowych z różnych epok i stylów. Osiągnięcie profesjonalnej sprawności manualnej powinno wyrażać się w operowaniu właściwymi nawykami dyrygenckimi. Istotnym elementem wiedzy przekazywanej studentowi jest zaznajamianie go z problematyką wykonawstwa zespołowego i relacji „dyrygent – orkiestra”, a co za tym idzie - z rolą i zadaniami prowadzącego zespół dyrygenta. Właściwe przygotowanie do wykonywania zawodu dyrygenta obejmuje także zaznajomienie się - w możliwie	

szerokim zakresie - z literaturą muzyczną przedmiotu, a nade wszystko z dziełami reprezentatywnymi dla danego okresu historycznego, a na ich przykładzie – ze specyfiką problematyki odtwórczej. Proces kształcenia koncentruje się także na stymulowaniu rozwoju intelektualnego, osobowości, wrażliwości i smaku artystycznego studenta.

WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE:

Od studentów wymagana jest systematyczna praca podczas zajęć oraz indywidualne przygotowywanie realizacji utworów orkiestrowych pomiędzy zajęciami, w zakresie wyznaczonym przez pedagoga i wg. jego wskazówek.

Obligatoryjnym wymogiem jest również bierne lub aktywne uczestniczenie w praktykach orkiestrowych oraz obserwowanie prób i koncertów zespołów orkiestrowych działających na Uczelni.

Wspomagana jest aktywność studentów w zakresie inicjatyw zmierzających do realizacji koncertów z zespołami organizowanymi we własnym zakresie.

Student powinien wykazywać się pasją do samokształcenia umożliwiającego wszechstronny rozwój intelektualny.

Niezbędnym elementem kształtowania osobowości i poszerzania wiedzy jest aktywne śledzenie wydarzeń kulturalnych w mieście, regionie i - w miarę możliwości - na terenie kraju i poza granicami, ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń z życia muzycznego.

ZALECANE FAKULTATYWNE KOMPONENTY PRZEDMIOTU:

1. Metodyka prowadzenia zespołów instrumentalnych
2. Metodyka prowadzenia zespołów chóralnych
3. Praktyki orkiestrowe
4. Czytanie partytur

BIBLIOGRAFIA PODSTAWOWA:

1. Carse Adam, *The Orchestra*, Londyn-Parrish 1949.
2. Chodkowski Andrzej, *Instrumenty orkiestry dzisiejszej*, Kraków 1956.
3. *Materiały z sesji popularno-naukowej instrumentów dętych: Berichte aus der den Blasinstrumenten gewidmeten populär-wissenschaftlichen Tagungen*. Katowice: Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego, 1987.
4. GINZBURG, Semen i GINZBURG, Semen. *Что надо знать о симфоническом оркестре*. Leningrad: Muzyka, 1968.
5. Sachs Curt, *Historia instrumentów muzycznych*, Kraków 1989.
6. Sikorski Kazimierz, *Instrumentoznawstwo*, Kraków 1975.
7. Czyż Henryk, *Nie taki diabeł straszny*, Łódź 1979.
8. Czyż Henryk, *Jak z nut*, Warszawa 1993.
9. Endler Franz, *Karajan*, Warszawa 1999.
10. Markowska Elżbieta, *Jana Krenza pięćdziesiąt lat z batutą*, Kraków 1996.
11. Pociąg Bogdan, *Wodiczko*, Kraków 1964.
12. Sachs Harvey, *Toscanini*, Warszawa 1988.
13. WIŁKOMIRSKI, Kazimierz. *Wspomnienia*. Kraków: Polskie Wydawnictwo Muzyczne, 1971.
14. WIŁKOMIRSKI, Kazimierz. *Wspomnień ciąg dalszy*. Kraków: Polskie Wydaw. Muzyczne, 1980. ISBN 8322401469.
15. Grosbayne Benjamin, *Techniques of modern orchestral conducting*, Harvard 1956.
16. KONDRASIN, Kirill Petrovič. *Mir diriżera: (technologija vdochnovenija)*. Leningrad: Muzyka, 1976.
17. ROŽDESTVENSKIJ, Gennadij Nikolaevič. *Diriżerskaâ aplikatura*. Leningrad: Muzyka, 1974.
18. Scherchen Hermann, *Des Dirigierens*, Leipzig 1929.
19. Schonberg Harold C., *The great conductors*, New York 1967.
20. Waldorff Jerzy, *Diabły i anioły*, Warszawa 1971.

BIBLIOGRAFIA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Grzejewski Anna, *Ten wariat Maksymiuk*, Białystok 1994.

EFEKTY UCZENIA SIĘ – WIEDZA:

1. - wykazuje ogólną znajomość literatury muzycznej, ze szczególnym uwzględnieniem utworów przeznaczonych na orkiestry kameralne, symfoniczne i operowe (K_W01)
2. ma świadomość fundamentalnego repertuaru związanego ze specjalnością dyrygentury symfoniczno-operowej (K_W02)
3. dostrzega i nazywa wzajemne relacje zachodzące pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi aspektami studiowania (K_W17)
4. posiada narzędzia niezbędne do praktycznego zastosowania wiedzy o harmonii i zdolność analizowania pod tym kątem wykonywanego repertuaru symfoniczno-operowego (K_W18)

EFEKTY UCZENIA SIĘ – UMIEJĘTNOŚCI:

1. dysponuje umiejętnościami potrzebnymi do tworzenia i realizowania własnych koncepcji artystycznych w zakresie kierowania mniejszymi zespołami orkiestrowymi i wokalnymi (K_U01)
2. wykazuje zrozumienie wzajemnych relacji zachodzących pomiędzy rodzajem stosowanej w danym dziele ekspresji artystycznej, środków techniki dyrygenckiej, a niesionym przez niego komunikatem (K_U03)
3. potrafi wykorzystywać środki techniczne-manualne do wykonywania reprezentatywnego repertuaru w zakresie dyrygentury symfoniczno-operowej (K_U04)
4. posiada wiedzę dotyczącą podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów i zna sposoby zaprezentowania jej w praktyce dyrygenckiej (K_U05)
5. jest przygotowany do współpracy jako dyrygent symfoniczno-operowy z innymi muzykami w różnego typu zespołach oraz w ramach innych wspólnych prac i projektów, także o charakterze multidyscyplinarnym (K_U07)
6. opanował warsztat techniczny potrzebny do profesjonalnej prezentacji muzycznej i jest świadomy problemów wykonawczych, które może napotkać w pracy z zespołem (K_U09)
7. przyswoił sobie dobre nawyki dotyczące techniki i postawy dyrygenta, umożliwiające operowanie ciałem w sposób (z punktu widzenia fizjologii) najbardziej wydajny i bezpieczny (K_U12)
8. nauczył się właściwie odczytywać tekst nutowy utworu oraz przekazywać zawarte w nim idee i jego formę (K_U13)

EFEKTY UCZENIA SIĘ – KOMPETENCJE SPOŁECZNE:

1. rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01)
2. realizuje własne koncepcje artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce, wynikające z wykorzystania wyobraźni, ekspresji i intuicji (K_K03)
3. posiada umiejętność organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów (K_K04)
4. wie jak dostosować się do nowych, zmiennych okoliczności, które mogą występować podczas wykonywania pracy twórczej (K_K05)
5. jest zdolny do efektywnego wykorzystania wyobraźni, intuicji, twórczej postawy i samodzielnego myślenia w celu rozwiązywania problemów (K_K06)
6. posługuje się sprawną i klarowną komunikacją w obrębie własnego środowiska muzycznego i społeczności (twórcy, wykonawcy, odbiorcy) (K_K10)
7. posiada umiejętność współpracy i integracji podczas realizacji zespołowych zadań projektowych oraz przy pracach organizacyjnych i artystycznych związanych z różnymi przedsięwzięciami kulturalnymi (K_K11)
8. w sposób świadomy i profesjonalny umie zaprezentować własną działalność artystyczną (K_K12, K_K13)

semestr przedmiotu:	I	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	1
---------------------	---	---	---

wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	3
rodzaj zajęć <i>właściwe podkreślić</i>	• <u>wykład</u> • ćwiczenia • seminarium	sposób zaliczenia <i>właściwe podkreślić</i>	• <u>E - egzamin</u> • ZO - zaliczenie z oceną • Z - zaliczenie bez oceny

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

1. zaznajomienie z historią dyrygentury w zarysie
2. omówienie zagadnień związanych z rolą i zadaniami dyrygenta
3. sformułowanie pożądanych cech psychofizycznych dyrygenta
4. postawa przy dyrygowaniu, pozycje rąk w pionie i poziomie, specyfika funkcji każdej z rąk
5. rodzaje ruchów wraz z analizą (swobodny, prosty, złożony <moment uderzenia i odbicia>, metryczny, przygotowawczy "auftakt", odbitka)
 - a. podstawowe elementy techniki manualnej:
 - b. taktowanie
 - c. realizacja motywów metrycznych
 - d. realizacja agogiki
 - e. realizacja dynamiki
 - f. realizacja artykulacji
 - g. ekspresja rąk, wyrazowa funkcja mimiki i „mowy ciała” w szerszym zakresie
 - h. dyrygowanie bez batuty i z jej zastosowaniem
6. omówienie zasad studiowania partytury pod względem treści muzycznej i problemów związanych z techniką dyrygentką
7. realizacja (przy współpracy z dwoma pianistami-akompaniatorami) utworów orkiestrowych z epoki wczesnoklasycznej (partytury na orkiestrę kameralną i małą symfoniczną).

Rezultatem nauki w pierwszym semestrze powinno być opanowanie wymienionych wyżej elementów techniki manualnej oraz stworzenie podstaw do samodzielnego rozwiązywania niektórych problemów technicznych i artystycznych, związanych z opracowywaniem partytur z zakresu przewidzianego programem ramowym.

METODY DYDAKTYCZNE:

Cele nauczania, a przede wszystkim cel główny – realizuje się przez wykłady, omówienia, wskazówki i prezentację elementów techniki manualnej przez pedagoga a także samodzielną pracę studenta prowadzoną wg. wskazań. Początkowo podstawowe elementy techniczne ćwiczone są w postaci wprawek z zastosowaniem naśladownictwa. Po opanowaniu niezbędnych podstaw, praca przebiega w oparciu o wybrane utwory orkiestrowe z epoki wczesnoklasycznej (przy współpracy z dwoma pianistami-akompaniatorami). Przystąpienie do dyrygowania utworem, poprzedzone jest analizą treści muzycznej, wyrazowej i problemów leżących w obszarze techniki dyrygentkiej.

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Warunkiem zaliczenia kursu jest opanowanie założonych zagadnień programowych w stopniu zadowalającym. Sprawdzenie nabytych umiejętności i wiedzy dokonuje się podczas zajęć, a ocena semestralna jest wynikiem egzaminu semestralnego przed komisją egzaminacyjną, w skład której wchodzi wszyscy pedagodzy uczący przedmiotu oraz dziekan lub prodziekan Wydziału Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki. Egzamin ma przebieg dwuczłonowy; w pierwszym – o charakterze praktycznym - student dyryguje z pamięci utworem na smyczkową orkiestrę kameralną, lub dwiema zróżnicowanymi pod względem metrum, tempa i charakteru częściami symfonii, ew. dwiema uwerturami wczesnoklasycznymi (ca 12' – 15'). Drugi człon egzaminu ma charakter kolokwium, w zakresie odnoszącym się do zagadnień związanych z prezentowanym dziełem.

Występ studenta ocenia każdy z egzaminatorów, biorąc pod uwagę stopień znajomości partytury, skuteczność techniki dyrygentkiej (jej wyrazistość, precyzję, estetykę, swobodę, ekspresję, przystawalność do zamierzeń interpretacyjnych), muzykalność, kształt muzycznej interpretacji, temperament wykonawczy.

Swoje uwagi i ocenę zapisuje na własnym arkuszu. Po części praktycznej, student poddany jest krótkiemu kolokwium, podczas którego ma odpowiedzieć na dwa, trzy pytania związane z prezentowanym dziełem i jego twórcą.

Po przeglądzie wszystkich studentów danego rocznika, liczona jest średnia z ocen proponowanych przez członków komisji egzaminacyjnej. Po ustaleniu kolejności wynikającej z obliczonej średniej, następuje dyskusja, podczas której egzaminatorzy dzielą się swoimi uwagami odnośnie ocenianych studentów. Niekiedy, w wyniku dyskusji, rezultat ustalony arytmetycznie może ulec zmianie.

semestr przedmiotu:	II	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	2
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	3
rodzaj zajęć właściwe podkreślić	• wykład • ćwiczenia • seminarium	sposób zaliczenia właściwe podkreślić	• E - egzamin • ZO - zaliczenie z oceną • Z - zaliczenie bez oceny

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

1. poszerzanie zasobu środków przekazu manualnego, szczególnie niezależności pracy każdej z rąk
2. wzbogacanie strony ekspresyjnej przekazu
3. praca nad wykształceniem umiejętności różnicowania środków techniki manualnej i ekspresji „mowy ciała”, w zależności od stylu i konwencji wykonywanej muzyki
4. opracowywanie partytur o średnim stopniu trudności
 - a. symfonie i uwertury klasyczne i późnoklasyczne, np. wybrane symfonie Mozarta: C-dur KV 551, g – moll KV 550, Es – dur KV 543, uwertura do opery „Czarodziejski flet”; IV, VI, VIII Symfonia Beethovena, uwertury „Coriolan”, „Egmont”, „Leonora” III - Beethovena;
 - b. dzieła wczesnoromantyczne, np. I, V Symfonia - Schuberta, uwertura „Hebrydy” lub I Symfonia Mendelssohna, wybrane uwertury K.M. von Webera i G. Rossiniego

Oczekiwane efekty kształcenia:

1. utrwalenie i pogłębienie nowo nabytych umiejętności w zakresie techniki dyrygenckiej
2. rozwinięcie zasobu środków warsztatowych, także w zakresie ekspresji przekazu
3. pogłębianie zdolności do samodzielnego opracowywania i wykonywania utworów orkiestrowych
4. poszerzenie praktycznej znajomości literatury orkiestrowej.

METODY DYDAKTYCZNE:

Cele nauczania realizuje się przez omówienia, wskazówki i prezentację elementów techniki manualnej przez pedagoga, dla których bazą są utwory dyrygowane przez studenta przy współpracy z dwoma pianistami-akompaniatorami. Pomiędzy zajęciami student zobowiązany jest do samodzielnej pracy nad opracowywanym dziełem, prowadzonej wg. wskazań.

Niektóre cele osiągnąć się przez bierny udział i obserwowanie przebiegu prób orkiestrowych w ramach praktyk dyrygenckich, obserwowanie przebiegu prób innych zespołów orkiestrowych działających na terenie Uczelni, a także - w miarę możliwości - w Filharmonii, Operze i Teatrze Muzycznym. Analiza i omawianie prób, pozwala na wprowadzanie w zagadnienia pracy z zespołem orkiestrowym zarówno od strony warsztatu dyrygenckiego jak i pod kątem metodologii i psychologii pracy z orkiestrą.

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Warunkiem zaliczenia kursu jest opanowanie założonych zagadnień programowych w stopniu zadowalającym. Sprawdzenie nabytych umiejętności i wiedzy dokonuje się podczas zajęć, a ocena semestralna jest wynikiem egzaminu semestralnego przed komisją egzaminacyjną, w skład której wchodzi wszyscy pedagodzy uczący przedmiotu oraz dziekan lub prodziekan Wydziału Dyrygentury, Kompozycji i

Teorii Muzyki. Egzamin ma charakter praktyczny - student dyryguje z pamięci dwiema zróżnicowanymi pod względem metrum, tempa i charakteru częściami symfonii bądź też dwiema uwerturami wczesnoromantycznymi lub z epoki klasycyzmu - o wyższym, niż w poprzednim semestrze - stopniu trudności (ca 13' – 20').

Kryteria i metody oceniania jak w poprzednim semestrze.

semestr przedmiotu:	III	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	3
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	3
rodzaj zajęć <i>właściwe podkreślić</i>	• <u>wykład</u> • ćwiczenia • seminarium	sposób zaliczenia <i>właściwe podkreślić</i>	• <u>E - egzamin</u> • ZO - zaliczenie z oceną • Z - zaliczenie bez oceny

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

1. poszerzanie zasobu środków przekazu manualnego
2. wzbogacanie strony ekspresyjnej przekazu
3. praca nad wykształceniem umiejętności różnicowania środków techniki manualnej i ekspresji „mowy ciała”, w zależności od stylu i konwencji wykonywanej muzyki
4. opracowywanie partytur klasycznych o wysokim stopniu trudności (np. III, V, VII Symfonia L. van Beethovena) oraz reprezentujących symfonię romantyczną np. Symfonie F. Schuberta, R. Schumanna, F. Mendelssohna, oprócz II Symfonii, P. Czajkowskiego, A. Dvořaka),
5. przygotowywanie do aktywnego udziału w próbach orkiestrowych w ramach praktyk dyrygenckich.

Oczekiwane efekty kształcenia:

1. utrwalenie i pogłębienie nowo nabytych umiejętności w zakresie techniki dyrygenckiej
2. rozwinięcie zasobu środków warsztatowych, także w zakresie ekspresji przekazu
3. pogłębianie zdolności do samodzielnego opracowywania i wykonywania utworów orkiestrowych
4. poszerzenie praktycznej znajomości literatury orkiestrowej.

METODY DYDAKTYCZNE:

omówienia, wskazówki i prezentacje elementów techniki manualnej przez pedagoga, dla których bazą są utwory dyrygowane przez studenta przy współpracy z dwoma pianistami-akompaniatorami. Pomiędzy zajęciami student zobowiązany jest do samodzielnej pracy nad opracowywanym dziełem, prowadzonej wg. wskazań.

Ze względu na aktywny udział studentów II roku w próbach z orkiestrą kameralną i symfoniczną w ramach praktyk dyrygenckich, celowe jest omawianie wielostronnych zagadnień związanych z przebiegiem prób.

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Warunkiem zaliczenia kursu jest opanowanie założonych zagadnień programowych w stopniu zadowalającym. Sprawdzenie nabytych umiejętności i wiedzy dokonuje się podczas zajęć, a ocena semestralna jest wynikiem egzaminu semestralnego przed komisją egzaminacyjną, w skład której wchodzi wszyscy pedagodzy uczący przedmiotu oraz dziekan lub prodziekan Wydziału Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki.

Egzamin ma charakter praktyczny – student prezentuje (z pamięci) trzy części symfonii z zakresu przewidzianego programem ramowym, kontrastujące pod względem metrum, tempa i charakteru.

Kryteria i metody oceniania jak w poprzednich semestrach.

semestr przedmiotu:	IV	semestr realizacji	4
---------------------	----	--------------------	---

		przedmiotu w toku studiów:	
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	3
rodzaj zajęć <i>właściwe podkreślić</i>	• <u>wykład</u> • ćwiczenia • seminarium	sposób zaliczenia <i>właściwe podkreślić</i>	• <u>E - egzamin</u> • ZO - zaliczenie z oceną • Z - zaliczenie bez oceny
TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:			
1. poszerzanie zasobu środków przekazu manualnego 2. wzbogacanie strony ekspresyjnej przekazu 3. praca nad wykształceniem umiejętności różnicowania środków techniki manualnej i ekspresji „mowy ciała”, w zależności od stylu i konwencji wykonywanej muzyki 4. poznawanie zasad akompaniowania w koncertach instrumentalnych 5. opracowywanie partytur a także akompaniamentów do koncertów instrumentalnych, o średnim stopniu trudności (np. Koncert fortepianowy a-moll - E. Griega, g-moll – C. Saint-Saënsa, III Koncert S. Rachmaninowa, Koncert b-moll P. Czajkowskiego, Koncert skrzypcowy A-dur - M. Karłowicza, Koncerty skrzypcowe H. Wieniawskiego) 6. przygotowywanie do aktywnego udziału w próbach orkiestrowych w ramach praktyk dyrygenckich Oczekiwane efekty kształcenia: 1. utrwalenie i pogłębienie nowo nabytych umiejętności w zakresie techniki dyrygenckiej 2. rozwinięcie zasobu środków warsztatowych, także w zakresie ekspresji przekazu 3. poznanie zasad współdziałania z solistą 4. pogłębianie zdolności do samodzielnego opracowywania i wykonywania utworów orkiestrowych 5. poszerzenie praktycznej znajomości literatury muzycznej o przykłady z gatunku koncertu instrumentalnego.			
METODY DYDAKTYCZNE:			
omówienia, wskazówki i prezentacje elementów techniki manualnej przez pedagoga, dla których bazą są utwory dyrygowane przez studenta przy współpracy z dwoma pianistami-akompaniatorami a także z udziałem solistów. Pomiędzy zajęciami student zobowiązany jest do samodzielnej pracy nad opracowywanym dziełem, prowadzonej wg. wskazań. Ze względu na aktywny udział studentów III roku w próbach z orkiestrą kameralną i symfoniczną w ramach praktyk dyrygenckich, celowe jest omawianie wielostronnych zagadnień związanych z przebiegiem prób.			
WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:			
Warunkiem zaliczenia kursu jest opanowanie założonych zagadnień programowych w stopniu zadowalającym. Sprawdzenie nabytych umiejętności i wiedzy dokonuje się podczas zajęć, a ocena semestralna jest wynikiem egzaminu semestralnego przed komisją egzaminacyjną, w skład której wchodzi wszyscy pedagodzy uczący przedmiotu oraz dziekan lub prodziekan Wydziału Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki. Egzamin ma charakter praktyczny - student dyryguje z pamięci utworem symfonicznym, bądź jego fragmentami z zakresu przewidzianego programem ramowym (ok. 20 min.) oraz dwiema zróżnicowanymi pod względem metrum, tempa i charakteru częściami koncertu instrumentalnego (ca' 25'). Soliście towarzyszy akompaniator realizujący wyciąg fortepianowy. Student-dyrygent może prowadzić akompaniament przy pomocy partytury. Kryteria i metody oceniania jak w poprzednich semestrach.			

semestr przedmiotu:	V	semestr realizacji przedmiotu w toku	5
---------------------	---	--------------------------------------	---

		studiów:	
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	3
rodzaj zajęć <i>właściwe podkreślić</i>	• <u>wykład</u> • ćwiczenia • seminarium	sposób zaliczenia <i>właściwe podkreślić</i>	• <u>E - egzamin</u> • ZO - zaliczenie z oceną • Z - zaliczenie bez oceny
TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:			
1. poszerzanie zasobu środków przekazu manualnego 2. wzbogacanie strony ekspresyjnej przekazu 3. praca nad wykształceniem umiejętności różnicowania środków techniki manualnej i ekspresji „mowy ciała”, w zależności od stylu i konwencji wykonywanej muzyki 4. opracowywanie partytur dzieł wokально-instrumentalnych o średnim stopniu trudności (np. msze J. Haydna, W.A. Mozarta, L. v. Beethovena, fragmenty wybranych oper S. Moniuszki, W.A. Mozarta, G. Rossiniego, G. Donizettiego, G. Verdiego). Oczekiwane efekty kształcenia: 1. utrwalenie, pogłębienie i doskonalenie nowo nabytych umiejętności w zakresie techniki dyrygenckiej, rozwinięcie zasobu środków warsztatowych, szczególnie w zakresie odnoszącym się do dzieł wokально-instrumentalnych 2. rozwinięcie ekspresji przekazu 3. poznanie zasad współdziałania z solistami- wokalistami i z zespołem chóralnym 4. pogłębianie zdolności do samodzielnego opracowywania i wykonywania utworów orkiestrowych 5. poszerzenie praktycznej znajomości literatury muzycznej w odniesieniu do gatunku dzieł wokально-instrumentalnych.			
METODY DYDAKTYCZNE:			
omówienia, wskazówki i prezentacje elementów techniki manualnej przez pedagoga, dla których bazą są utwory dyrygowane przez studenta przy współpracy z dwoma pianistami-akompaniatorami. Pomiędzy zajęciami student zobowiązany jest do samodzielnej pracy nad opracowywanym dziełem, prowadzonej wg. wskazań. Ze względu na aktywny udział studentów III roku w próbach z orkiestrą kameralną i symfoniczną w ramach praktyk dyrygenckich, celowe jest omawianie wielostronnych zagadnień związanych z przebiegiem prób.			
WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:			
Warunkiem zaliczenia kursu jest opanowanie założonych zagadnień programowych w stopniu zadowalającym. Sprawdzenie nabytych umiejętności i wiedzy dokonuje się podczas zajęć, a ocena semestralna jest wynikiem egzaminu semestralnego przed komisją egzaminacyjną, w skład której wchodzi wszyscy pedagodzy uczący przedmiotu oraz dziekan lub prodziekan Wydziału Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki. Egzamin ma charakter praktyczny - student dyryguje fragmentem opery (ca 40' – 45'), w którym zawierał się będzie recytatyw, aria, ensemble i scena z udziałem chóru. W miarę możliwości prezentacja egzaminacyjna powinna przebiegać z udziałem solistów-wokalistów, którym towarzyszy pianista-akompaniator. Student – dyrygent może realizować program egzaminu „przy pomocy partytury”. Kryteria i metody oceniania jak w poprzednich semestrach.			

semestr przedmiotu:	VI	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	6
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	3
rodzaj zajęć	• <u>wykład</u>	sposób zaliczenia	• <u>E - egzamin</u>

właściwie podkreślić	- ćwiczenia - seminarium	właściwie podkreślić	- ZO - zaliczenie z oceną - Z - zaliczenie bez oceny
TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:			
- poszerzanie zasobu środków przekazu manualnego - wzbogacanie strony ekspresyjnej przekazu - praca nad wykształceniem umiejętności różnicowania środków techniki manualnej i ekspresji „mowy ciała”, w zależności od stylu i konwencji wykonywanej muzyki - opracowywanie dzieł orkiestrowych o wyższym stopniu trudności w zależności od indywidualnych możliwości studenta (np. symfonie J. Brahmsa, H. Berlioza, C. Francka) - przygotowanie do licencjackiego egzaminu dyplomowego z orkiestrą, w formie przygotowania orkiestry i występu koncertowego (dzieło orkiestrowe lub jego większe fragmenty oraz akompaniament w koncercie instrumentalnym). Oczekiwane efekty kształcenia: - utrwalenie, pogłębienie i doskonalenie nowo nabytych umiejętności w zakresie techniki dyrygenckiej - rozwińnięcie zasobu środków warsztatowych i ekspresji przekazu - pogłębianie zdolności do samodzielnego opracowywania i wykonywania utworów orkiestrowych - poszerzenie praktycznej znajomości literatury orkiestrowej - zyskanie pozytywnej oceny w wyniku przystąpienia do licencjackiego egzaminu dyplomowego w formie występu z orkiestrą.			
METODY DYDAKTYCZNE:			
omówienia, wskazówki i prezentacje elementów techniki manualnej przez pedagoga, dla których bazą są utwory dyrygowane przez studenta przy współpracy z dwoma pianistami-akompaniatorami. Pomiędzy zajęciami student zobowiązany jest do samodzielnej pracy nad opracowywanym dziełem, prowadzonej wg. wskazań. Ze względu na aktywny udział studentów III roku w próbach z orkiestrą kameralną i symfoniczną w ramach praktyk dyrygenckich, celowe jest omawianie wielostronnych zagadnień związanych z przebiegiem prób.			
WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:			
Warunkiem zaliczenia kursu jest opanowanie założonych zagadnień programowych w stopniu zadowalającym. Sprawdzenie nabytych umiejętności i wiedzy dokonuje się podczas zajęć, a ocena semestralna jest wynikiem egzaminu semestralnego w formie samodzielnie przygotowanego występu koncertowego z orkiestrą, który ocenia komisja egzaminacyjna, w składzie: pedagodzy uczący przedmiotu oraz dziekan lub prodziekan Wydziału Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki. Egzamin semestralny na zakończenie VI semestru jest jednocześnie koncertem dyplomowym jako elementem składowym egzaminu dyplomowego. W czasie samodzielnie (pod opieką pedagoga) przygotowanego występu, student dyryguje z pamięci utworem orkiestrowym lub jego większym fragmentem, oraz prowadzi akompaniament do koncertu z udziałem solisty (solistów). Prowadzenie akompaniamentu zakłada możliwość korzystania z partytury. Kryteria i metody oceniania jak w poprzednich semestrach. Przy ustalaniu oceny ostatecznej, brane są pod uwagę oceny z dyrygentury uzyskiwane w czasie studiów.			